

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4446/2023
09.02.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милун Гајић, адвокат из ..., против туженог „Интерсеком“ д.о.о. Појате, чији је пуномоћник Милета Радојевић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 193/23 од 16.05.2023. године, у седници одржаној 09.02.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 193/23 од 16.05.2023. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу, Судска јединица у Варварину П1 1150/21 од 09.05.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде на обављени прековремени рад у периоду од 15.09.2010. године до 08.03.2013. године исплати 181.089,18 динара са законском затезном каматом од 08.01.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 186.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 193/23 од 16.05.2023. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавеже тужени да тужиоцу на име накнаде за обављени прековремени рад у периоду од 15.09.2010. године до 08.03.2013. године исплати 181.089,18 динара са законском затезном каматом од 08.01.2016. године до исплате, као неоснован и обавезан тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 58.421,78 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време и обављао послове ... . Евиденције о часовима прековременог рада тужени није водио, а према исказима сведока ББ, шефа ... и ВВ, помоћног радника у ... произлази да је обим посла био велики, да се скоро сваког дана остајало дуже од редовног радног времена, да су радили и суботом и недељом по три сата најмање, да је било прековременог рада по потреби када дође камион за утовар или истовар, да је тај посао трајао у просеку сат – два највише два пута недељно, као и да су увек могли да на рачун прековременог рада одсуствују са посла онолико сати колико би провели ради утовара и истовара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и досудио тужиоцу накнаду за прековремени рад сходно максималном броју дозвољених сати прековременог рада, сходно одредби члана 53. став 2. Закона о раду, јер вештак није могао да утврди тачан број сати прековременог рада, којих је, по ставу првостепеног суда, а на основу изведених доказа било.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев налазећи да се потраживање тужиоца своди само на његове тврдње да је у утуженом периоду остварио сате прековременог рада које му тужени није платио, док се из доказа изведених у спроведеном поступку, исказа тужиоца и саслушаних сведока, није могло утврдити тачно трајање тог рада у временском периоду за који тужилац потражује накнаду. Према ставу суда, тужилац и саслушани сведоци су само паушално навели да су остајали по истеку радног времена, али да се нису прецизно изјаснили о чињеници колико сати је тужилац сваког дана остајао након завршетка редовног радног времена, док према евиденцији туженог, тужилац није имао прековремене радне сате у утуженом периоду. Из ових разлога, другостепени суд је закључио да основаност својих тврдњи тужилац није доказао правно ваљаним доказима о основу и висини потраживања, што је био дужан да учини, те је његов тужбени захтев одбио као неоснован.

Основано се ревизијом тужиоца указује да је побијана одлука донета на основу погрешне примене материјалног права, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено, као и да је другостепени суд, у поступку који је претходио доношењу побијане пресуде, учинио битну повреду поступка из члана 374. став 1. ЗПП, јер у својој одлуци није навео на основу којих доказа је утврдио супротно чињенично стање. Имајући у виду утврђене чињенице, нејасан је изнети закључак другостепеног суда, који је могао бити само резултат другачије оцене доказа изведених пред другостепеним судом на расправи, што је у конкретном случају изостало.

Одредбом члана 50. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/2005...61/09 – важећи закон у спорном периоду), прописано је да пуно радно време износи 40 часова недељно, ако овим законом није друкчије одређено. Чланом 53. истог закона, било је прописано да је на захтев послодавца, запослени дужан да ради дуже од пуног радног времена у случају више силе, изненадног повећања обима посла, и у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран (прековремени рад), као и да прековремени рад не може да траје дуже од осам часова недељно, нити дуже од четири сата дневно по запосленом. Чланом 108. став 1. тачка 3. истог закона, прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актима и уговором о раду за прековремени рад најмање 26% од основице.

Према наведеним одредбама закона, да би за прековремени рад постојала обавеза послодавца да запосленом исплати увећану зараду, потребно је да је запослени остајао да прековремено ради на захтев послодавца и да је дуже остајање на послу редован начин рада код послодавца у одређеном периоду. Самим тим, запослени који пред судом доказује своје право на исплату увећане зараде за прековремени рад, треба

да докаже да је радио дуже од прописаног радног времена, да његово остајање на раду има карактер прековременог рада, као и висину новчаног износа који му дугује послодавац на име увећане зараде за прековремени рад. Наиме, у доказивању прековременог рада и броја прековремених радних сати, у недостатку писаних доказа суд цени исказе тужиоца и сведока, односно других запослених лица. Како је у конкретној ситуацији првостепени суд утврдио чињенично стање на основу исказа тужиоца и саслушаних сведока и закључио да је било прековременог рада, те да сати дужи од пуног радног времена тужиоцу нису плаћени, а да је на основу исказа истих сведока без одржавања расправе другостепени суд извео другачији закључак, другостепена пресуда је морала бити укинута.

Како није само писани захтев или одлука послодавца о увођењу прековременог рада услов за исплату увећане зараде, већ и да ли је дуже остајање на послу без писаног налога послодавца такво да има карактер прековременог рада, а што се посебно цени према природи делатности и организацији рада код послодавца, као и специфичности посла који запослени обављају код послодавца по уговору о раду, на тужиоцу је терет доказивања да је радио дуже од пуног радног времена, када и колико, као и да такав рад има све карактеристике прековременог рада у смислу члана 53. Закона о раду.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци, а другостепени суд ће у поновном поступку, имајући у виду примедбе из овог решења, потпуно утврдити чињенице на које је указано, а од којих зависи и правилна примена материјалног права и законита одлука у овој парници.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**